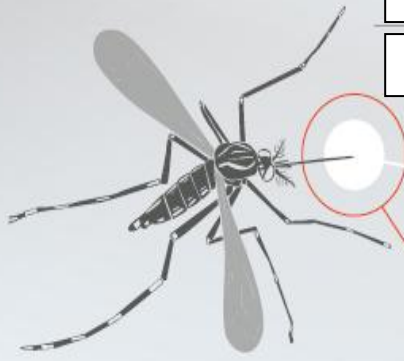

Naujos grėsmės

Uodų platinamos ligos Europoje

Uodai gali platinti infekcines ligas nuo žmogaus žmogui ir iš vienos teritorijos į kitą

Tropinės uodų platinamos ligos yra paplitusios tropiniuose ir subtropiniuose regionuose: Afrikoje, Azijoje, Amerikoje. Uodai sukelia ligas daugiau nei 1 bilijonui žmonių visame pasaulyje.

Uodų platinamos infekcinės ligos plinta į naujas geografines teritorijas, naujas populiacijas ar atgimsta po jų eliminavimo

Tik vienas įgėlimas gali sąlygoti infekciją

Skirtingos uodų rūšys gali platinti skirtingas ligas

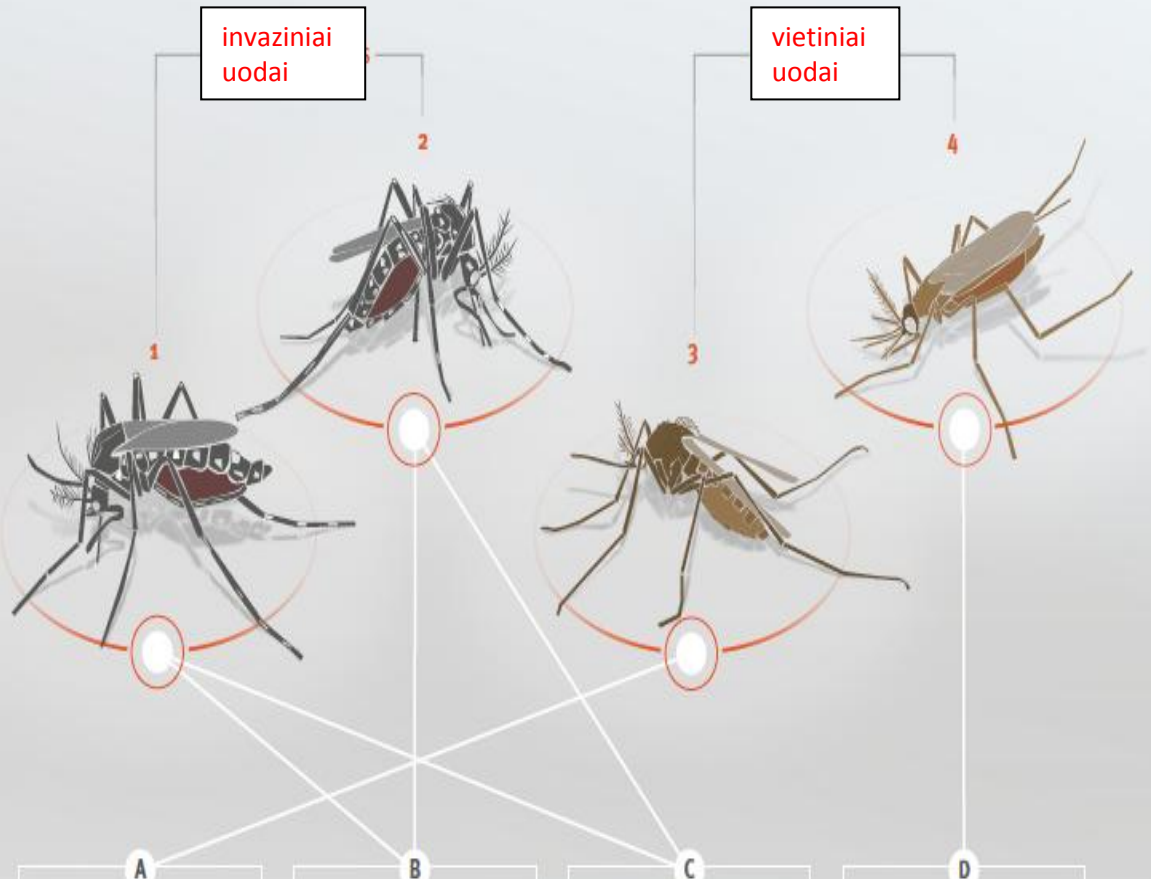
Invaziniai uodai taip vadinami dėl jų gebėjimo kolonizuoti naujas teritorijas. Žymus šių uodų plitimo Europoje padidėjimas stebimas nuo 1990 m. pabaigos.

1. *Aedes aegypti* uodai neseniai buvo nustatyti Madeira saloje. Jie taip pat aptinkami prie Juodosios jūros krantų, Rusijoje, Gruzijoje.

2. *Aedes albopictus* uodai laikomi pačia invaziškiausia uodų rūšimi pasaulyje.

3. *Culex pipiens* yra labiausiai paplitę uodai Europoje.

4. *Anopheles* uodai aptinkami nuo pietryčių Švedijos iki Portugalijos.

Vakarų Nilo karštligė: gali būti nustatomi sunkūs ligos atvejai, ypač tarp pagyvenusių asmenų. Nustatyta, kad 1 iš 140-320 infekuotų asmenų gali sunkiai susirgti.

Dengė: dauguma susirgusių asmenų karščiuoja 10 dienų. Daugiau nei 390 mln. ligos atvejų nustatoma kasmet.

Čikungunija: sergantis asmenys karščiuoja, kenčia nuo sunkios artralgijos, kuri gali tęstis mėnesiais. Vakcinės nėra.

Maliarija: pasaulyje kasmet vidutiniškai 600000 žmonių miršta nuo maliarijos. Ankstyva diagnostika ir skubus gydymas gali apsaugoti nuo sunkios ligos ir mirties. Galima chemoprofilaktika.

Klimatas ir transportas

Kelionės, prekyba ir klimato pokyčiai sąlygoja uodų ir ligų išplitimą

99 proc. visų maliarijos atvejų Europoje yra susiję su kelionėmis.

Numatoma, kad ateityje klimato pokyčiai padidins *Aedes albopictus* uodų paplitimo riziką šiaurės Europoje.

Daugiau nei 5,8 mln. keliautojų atvyko į Europą iš **Dengė karštligės** paveiktų šalių 2010 m.

Kylanti vasaros mėnesių temperatūra prisideda prie Vakarų Nilo karštligės plitimo naujose **pietryčių Europos šalyse**.

Ae. albopictus išplito iš vieno kontinento į kitą per **prekybą**.

Protrūkliai

Uodų platinamų ligų protrūkliai

Vakarų Nilo karštligė, 2010 m. iki dabar

A

Culex pipiens (vietiniai)

2010 m. Europoje buvo stebimas sergamumo Vakarų Nilo karštlige pakilimas. Žmonių susirgimų atvejai užregistruoti kai kuriose pietryčių Europos šalyse.

Dengė karštligė, 2012 m.

B

Aedes aegypti (invaziniai)

Dengė karštligė – įvežta per keliones

2012 – 2013 m. (sausis) Madeira saloje (Portugalija) užregistruotas pirmasis Dengė karštligės protrūkis (2168 atvejai). 87 pacientams, grįžusiems iš Madeira salos, ES buvo diagnozuota Dengė karštligė.

Čikungunija, 2007 m.

C

Aedes albopictus (invaziniai) – įvežti į Italiją tarptautinės prekybos metu: mašinų padangose iš JAV į Genova.

Čikungunija – įvežta kelionės metu, grįžus infekuotam keliautojui iš Indijos.

Tai pirmasis vietinės kilmės protrūkis Europoje, kurio metu susirgo daugiau nei 200 asmenų.

ECDC, Stockholm, 2014.
To evaluate the risk of emerging vector-borne diseases to the EU, ECDC issues risk assessments on outbreaks occurring in Europe or EU overseas territories. ECDC collects environmental and climatic data through the E3 Network to support predicting the environmental suitability for vector-borne disease transmission in Europe. Jointly, EFSA and ECDC collect data on vectors and vector-borne diseases and analyse their spread in the European Union.